

ENTREVISTA

Felícia Fuster

Poeta i pintora

“És probable que l'abstracció pictòrica també es reflecteixi en la meua poesia”

Felícia Fuster (Barcelona, 1921) és pintora, poeta i traductora, disciplines que esdevenen expressió indestriable d'una personalitat agosarada i lliure. Viu a París des del 1950, però recentment ha estat a Barcelona per assistir a l'homenatge que el Comitè d'Escriptores del Centre Català del PEN ha impulsat al voltant de la seva obra literària i pictòrica amb la publicació del poemari 'Postals no escrites' (Proa) i una mostra de la seva obra pictòrica, 'Pintura en moviment'. L'artista i professora Nora Ancarola i la crítica literària Lluïsa Julià van conversar amb ella

LLUÏSA JULIÀ / NORA ANCAROLA

TERESA SANZ

LJ. Felícia, com era la Barcelona que va conèixer en la seva infantesa, perquè en el relat 'A dins, a fora' inclòs a 'Barcelldones' explica que sempre l'ha viscuda una mica des de fora.

FF. Jo vaig néixer a la Barceloneta. L'any 1921, això vol dir fora de Barcelona. Allà hi vaig passar tota la meua infantesa, entre el balcó, perquè jo era filla única i no em deixaven sortir gaire, i els carrers del voltant de casa.

LJ. D'on prové la seva família?

FF. Tota la meua família era d'aquí, catalana. Els meus avis tenien una ferreteria a la Barceloneta i tant el meu pare com la meua mare hi treballaven. A la botiga se sentia parlar el català de maneres diferents, sobretot el valencià, perquè n'hi havia molts al barri i venien a la botiga, a comprar. Per anar a escola també n'havia de sortir, en creuava els límits i anava a ciutat, travessant Santa Maria del Mar amunt... Anava a una escola privada del carrer Jaume I, un carreró paral·lel a la Via Laietana, prop de la plaça Sant Jaume.

LJ. Quan va començar a escriure?

FF. De ben petita ja tenia afició a escriure, potser perquè la meua mare també feia versos. Els feia bonics, m'interessaven. Això va fer que jo em sentís molt empenya a escriure.

NA. ¿També arrenca de llavors la seva afició per la pintura?

FF. Sí, sí, també. Dibueixava i pintava pel goig de fer-ho i pels meus pares, que n'estaven molt contents.

NA. I després?

FF. Vaig anar a l'Institut de la Dona Catalana i després vaig fer el batxillerat a l'Institut Maragall. Quan acabava les classes, al vespre, anava a l'Escola Massana. Això era cap a l'any 1931, però fins a l'any 1935 no vaig començar les especialitats. A la Massana hi vaig estudiar durant 10 anys: dibuix, pintura, i més tard vidre i gravat.

NA. ¿Recorda algun fet destacat d'aquells anys de l'Escola Massana, abans de la guerra?

FF. Vam fer una exposició de gravat a Madrid. Recordo l'anècdota que el fill del professor de gravat estava gelós del que jo feia i, no sé com, un del meus objectes es va trencar...

NA. Això sí que és gelosia! ¿I recorda alguns dels seus mestres?

FF. Tenia en Josep M. Ràfols, en Montesell, de vidre, del seu fill és l'anècdota que us he explicat de l'exposició.

LJ. Pel que diu sembla que als vint anys ja tenia molt clar que es volia dedicar a la pintura.

FF. Ja ho crec. Ho tenia claríssim.

LJ. Després, arriba la guerra.

FF. Jo vaig estar tota la guerra aquí. Després vaig anar a l'Escola Sant Jordi, em vaig llicenciar en Belles Arts l'any 1944. Estudiava dibuix i pin-

tura i, mentrestant, a casa tenia un petit taller per a mi, per treballar el vidre i el gravat.

LJ. Encara vivia a la Barceloneta?

FF. Ens havíem traslladat al Guinardó, a un pis que vaig conservar durant molts anys, encara després de la mort dels pares.

NA. Als anys quaranta, ¿arribaven notícies sobre el que es feia en el món de l'art a Europa o, fins i tot, als Estats Units?

FF. Poques, que jo recordi. De fet, el català també l'escrivia

pel meu compte. Durant la República, a l'Institut, el batxillerat era en castellà, però jo escrivia en català. Després he intentat de perfeccionar-lo, sola.

LJ. Pel que diu sembla que en el terreny literari ha estat molt autodidacta.

FF. Segurament, sí. Jo era una mica solitària i no tenia amigues que corresponguessin a les meves inquietuds; més aviat eren atemàtiques.

NA. Sí, però el fet d'haver estudiat Belles Arts li va donar una formació en les arts plàstiques, cosa que no va fer en literatura. Tot i així, les dues coses es donen al mateix temps, no?

FF. Sí, sí, tens raó. En literatura no he tingut cap mena de preparació. De fet, la poesia l'he escrita molt més tard, però sempre he treballat l'escriptura. A l'acabar Belles Arts vaig intentar anar-me'n perquè m'interessava fer altres coses de les que feia a Barcelona. El 1950 me'n vaig anar a París, sola, amb uns quants diners i vaig muntar un taller de vidre.

NA. Així, ¿el primer que va fer a París va ser gravat de vidre?

FF. Sí, vaig fer-ne durant un temps per a una casa molt important, però eren encàrrecs, així que al cap d'un temps ho vaig deixar perquè no era això el que jo volia.

NA. I de què vivia?

FF. De seguida vaig fer classes d'espanyol en una escola. Vaig fer moltes coses, com pintura sobre seda, uns mocadors que es venien molt bé; era una cosa totalment nova que ningú feia en aquell moment.

NA. La seva obra és informalista. ¿Té influència de l'art abstracte que va veure a París quan hi va arribar?

FF. No, no és influència de l'art abstracte que s'hi feia. Jo formava part d'un grup de pintors que es van interessar pel que jo feia i d'aquí que pogués exposar a Amèrica. El 1957 vaig fer una exposició de vidre al Corning Museum de Nova York i, per problemes d'última hora, es va frustrar una altra de col·lectiva a Chicago. En les dècades posteriors vaig fer algunes exposicions a París, en l'última dècada a la galeria Muscade, al Cloître des Billettes, i posteriorment encara una altra en una sala.

NA. D'on surten les referències còsmiques pròpies de la seva pintura?

FF. Són producte de la meua necessitat de llibertat que poden trobar en tota la meua obra, com per exemple, a *Postals no escrites*, el llibre de poemes que s'acaba de publicar. Per això vaig deixar la pintura figurativa, perquè m'hi sentia massa lligada.

NA. Les 'plurivisions', la pintura en moviment, són el que més reflecteix aquesta llibertat?

FF. Això mateix, la pintura que he fet des dels anys vuitanta. És un intent de variar la visió fixada a través del quadre en moviment. La possibilitat de contemplar-lo en posicions diverses gràcies a un mecanisme motor. Aquesta rotació fa que el quadre es pugui contemplar des de qualsevol posició.

LJ. I en poesia? Em sembla veure-hi molt d'avantguardisme en el punt de partida de la seva obra, tot i l'aparent narrativitat dels seus primers llibres.

▶ ▶ ▶

“Jo era una mica solitària i no tenia amigues amb les meves inquietuds; més aviat eren atemàtiques”